Na każdej polskiej monecie okolicznościowej znajdują się:

- nominał
- wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej
- napis: Rzeczpospolita Polska
- rok emisji

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci oraz do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie: nbp.pl/plany-emisyjne

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerem 22 185 17 05.

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

3 grudnia 2026 roku Narodowy Bank Polski planuje wprowadzenie do obiegu monety kolekcjonerskiej o nominale 10 zł i banknotu kolekcjonerskiego o nominale 20 zł „Józef Mehoffer – artysta polskiego banknotu".

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określa Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo emisji pieniądza. Jako bank centralny nie prowadzi rachunków bankowych obywateli, nie przyjmuje od nich lokat, nie udziela kredytów. Prowadzi natomiast obsługę budżetu państwa, a także podmiotów sektora finansów publicznych. Gromadzi rezerwy walutowe państwa i zarządza nimi. Pełni funkcję banku banków, tworząc warunki do działania systemu bankowego. Jest również jednym z najważniejszych ośrodków naukowo-analitycznych w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych. Więcej o NBP: nbp.pl

Narodowy Bank Polski

Dbamy o wartość polskiego pieniądza

NARODOWY BANK POLSKI

Odkryj Polskę

Zamek Kapituły Warmińskiej w Olsztynie

Monety okolicznościowe

Odkryj Polskę – Zamek Kapituły Warmińskiej w Olsztynie

26 listopada 2026 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monetę okolicznościową o nominale 5 zł z serii „Odkryj Polskę" – „Zamek Kapituły Warmińskiej w Olsztynie".

Gotycki zamek kapituły warmińskiej w Olsztynie należy do najlepiej zachowanych średniowiecznych warowni w Polsce. Jego budowę rozpoczęto w połowie XIV w. Obiekt był siedzibą administratorów dóbr kapituły. Jest jednym z najcenniejszych zabytków Warmii oraz symbolem miasta, nierozerwalnie związanym z postacią Mikołaja Kopernika. W 1952 r. zamek został wpisany do rejestru zabytków, a od 2023 r. figuruje na liście 133 pomników historii – obiektów o szczególnej wartości dla polskiego dziedzictwa kulturowego, powoływanych rozporządzeniem Prezydenta RP.

Prace nad wznoszeniem zamku rozpoczęły się około połowy XIV w. od domu północnego, murów obronnych i wieży strzegącej przeprawy przez Łynę. Następnie powstał dom południowy pełniący funkcje gospodarcze i mieszkalne. W połowie XVIII w. oba te skrzydła połączono pałacem barokowym wybudowanym na obrysie fortyfikacji zamkowych od strony wschodniej. W olsztyńskiej warowni zachowały się cenne, oryginalne, gotyckie więźby dachowe, późnogotyckie sklepienia refektarza i komnat administratora oraz drewniane hurdycje (ganki obronne) od południa przy wieży.

Najsłynniejszym mieszkańcem zamku był Mikołaj Kopernik, który przebywał tu w latach 1516–1521. Jako administrator dóbr kapituły prowadził działalność gospodarczą i lokacyjną, a jednocześnie rozwijał swoje badania naukowe. W krużganku zamku, na ścianie, pozostała jego tablica doświadczalna – jedyny zachowany na świecie oryginalny instrument astronomiczny zaprojektowany i użytkowany przez Kopernika. Dzięki prowadzonym z jej pomocą obserwacjom uczony wyznaczył moment równonocy wiosennej, co odegrało istotną rolę w jego dalszych pracach. W Olsztynie powstawały pierwsze rozdziały jego dzieła *De revolutionibus orbium coelestium*, które zachwiało dotychczasowym wyobrażeniem o Wszechświecie, oraz traktaty poświęcone problematyce monetarnej Prus Królewskich.

Obecnie zamek jest siedzibą Muzeum Warmii i Mazur. Zwiedzający mogą oglądać autentyczne wnętrza związane z działalnością wielkiego astronoma, wyjątkową tablicę astronomiczną oraz bogate zbiory dokumentujące historię regionu. Olsztyński zabytek pozostaje miejscem, w którym średniowieczna architektura łączy się z dziedzictwem jednego z najwybitniejszych uczonych w dziejach świata.

dr Sebastian Mierzyński
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie

Nominał 5 zł

stop: pierścień MN25, rdzeń CuAl16Ni2
stempel: zwykły
średnica: 24,00 mm
masa: 6,54 g
brzeg (bok): moletowany nieregularnie; na boku ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami
nakład: do 1 000 000 szt.

Projekt awersu: Dobrochna Surajewska
Projekt rewersu: Paweł Pietras
Emitent: NBP

Na zlecenie NBP monety wyprodukowała Mennica Polska SA

Rewers monety przedstawia bryłę zamku od strony południowo-wschodniej z widocznymi wieżą i hurdycją.